

Notitie OnderwijsZorgArrangementen Regio Midden-Holland

Versie: 29 april 2021

Inhoud

Inleiding	3
1. Gezamenlijke visie op onderwijszorgarrangementen	4
1.1. Visie	4
1.2. Definities.....	4
2. Wettelijke kaders en financiering.....	5
2.1. Passend onderwijs.....	5
2.2. Beleidsregel afwijking onderwijstijd - Variawet	6
2.3. Jeugdwet	7
2.4. Wmo	7
2.5. Wet langdurige zorg	8
2.6. Zorgverzekeringswet	8
2.7. Participatiewet	8
2.8. Maatregelen in de kamerbrieven die van invloed zijn op onderwijszorgarrangementen ..	8
3. Situatieschets onderwijszorgarrangementen	9
3.1. Typen arrangementen	9
3.2. Middelbaar beroepsonderwijs	11
4. Toeleiding naar en samenstelling van onderwijszorgarrangementen	11
4.1. Gedeelde werkwijze voor de route 'integraal arrangeren'	11
4.2. Initiatiefnemer voor het arrangement	12
4.3. Deelnemers aan het overleg	13
4.4. Integrale aanpak, gezamenlijke verantwoordelijkheid	14
4.5. Ontwikkelingsperspectiefplan en gezinsplan en regie	15
4.6. Doorzettingsmacht	15
4.7. Verwachting van aanbieders	15
5. Actie- en aandachtspunten voor beleid ten behoeve van onderwijszorgarrangementen	16

Inleiding

De vijf gemeenten in Midden Holland, de zes samenwerkingsverbanden primair en voortgezet onderwijs en het MBO voeren bestuurlijk met elkaar Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO), waarin afspraken worden gemaakt over de samenwerking in het kader van passend onderwijs en zorg voor de jeugd. Dit is zowel vanuit de Jeugdwet als vanuit de Wet Passend onderwijs een wettelijke verplichting voor de partijen.

Gemaakte afspraken zijn vastgelegd in de Kaderstellende samenwerkingsafspraken Midden-Holland Gemeenten - Samenwerkingsverbanden Passend onderwijs - MBO 2018-2022.

In deze kaderstellende samenwerkingsafspraken staat het voornemen beschreven om te komen tot een notitie over de 'route' om te komen tot arrangementen. Hierbij wordt uitgegaan van de werkwijze 'integraal arrangeren'. Ook staan thema's beschreven om te komen tot een dekkend aanbod van voorzieningen. Deze voorliggende notitie beschrijft de visie, wettelijke kaders, uitgangspunten en werkwijze om ervoor te zorgen dat er voor ieder kind passend aanbod beschikbaar is. De notitie is in lijn met de maatregelen zoals aangekondigd in de kamerbrief Evaluatie en Verbeteraanpak Passend Onderwijs (november 2020).

1. Gezamenlijke visie op onderwijszorgarrangementen

1.1. Visie

De gemeenten en het onderwijs en daarmee de professionals dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van onderwijs en jeugdhulp voor kinderen en jongeren in de regio Midden-Holland. Het gemeenschappelijke doel van de samenwerking is om jeugdigen in een veilige en gezonde omgeving onderwijs te bieden en hen te laten opgroeien tot zelfstandige volwassenen, zodat zij naar vermogen actief deelnemen aan het sociale, economische en culturele leven. Hierbij is het van belang dat ouders of wettelijk vertegenwoordigers vanaf het begin betrokken zijn als de ontwikkeling van jeugdigen wordt bedreigd.

Vanuit hun gemeenschappelijke verantwoordelijkheid zullen de partners dan ook, in overleg met ouders en leerling, een onderwijszorgarrangement realiseren, gericht op een integrale aanpak rond het kind of de jongere op school, in de vrije tijd en thuis.

We spreken van een onderwijszorgarrangement als een leerling zowel vanuit het onderwijs als vanuit jeugdhulp extra ondersteuning nodig heeft. In een onderwijszorgarrangement, beschreven in een gezamenlijk plan, wordt dit op elkaar afgestemd. Conform het hoorrecht wordt, rekening houdend met de leeftijd en mogelijkheden van de leerling, de leerling zelf en/of ouders gehoord over zijn eigen arrangement. Uitgangspunt in de uitvoering daarbij is enerzijds aandacht voor het perspectief van de leerling en anderzijds het versterken van de eigen kracht van het kind/de jongere, zijn ouders en omgeving. Daarnaast dient er sprake te zijn van maatwerk, zodat er voor elke leerling een passende oplossing kan worden gevonden. Tegen deze achtergrond kan het onderwijszorgarrangement zowel binnen de reguliere onderwijs als binnen een gespecialiseerde setting plaatsvinden. Het uitgangspunt bij een onderwijszorgarrangement is dat het volgen van onderwijs plaatsvindt op een school en dat onderwijs volgen een groepsproces is.

1.2. Definities

Integraal arrangeren

Integraal arrangeren is het vroegtijdig signaleren van problematiek, het op het juiste moment betrekken van de juiste personen en het in *gezamenlijkheid* bedenken, maken, uitvoeren en evalueren van een passend ondersteuningsaanbod, beschreven in een gezamenlijk plan.

Gezamenlijk plan

Met een gezamenlijk plan wordt een plan bedoeld waarin zowel onderwijs- als jeugdhulpdoelen beschreven staan. Het gezamenlijk plan dient als basis voor overeengekomen acties op school, maar wordt ook zoveel mogelijk gebruikt om zorg te dragen voor warme overdracht en een doorgaande lijn als er meer nodig is (in overleg met én met toestemming van ouders). Alle partijen voorkomen zoveel mogelijk dat ouders telkens opnieuw hun verhaal moeten vertellen of dat informatie op meerdere plekken vastgelegd moet worden. Indien jeugdhulp nodig is ter ondersteuning van de leerling binnen de school, wordt er altijd uitgegaan van een OPP of een gezinsplan¹.

¹ De term 'gezinsplan' komt uit de methode 1Gezin1Plan (1G1P). In de praktijk wordt niet altijd gewerkt met deze term. Om een vorm van jeugdhulp aan te vragen werken professionals binnen de afzonderlijke gemeenten met een gezinsplan of een ander vastgesteld format ter onderbouwing van een aanvraag voor jeugdhulp. Voor de leesbaarheid van deze notitie gebruiken we de term 'gezinsplan', maar dit kan dus ook een andere naam hebben. Het gaat om de inhoud van het plan, met als doel de samenwerking tussen professionals rondom een kind/gezin te verbeteren.

Onderwijszorgarrangementen

Een onderwijszorgarrangement richt zich op leerlingen met specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Het gaat om een arrangement waarin onderwijs, preventie en één (of meerdere) zorgaanbieder(s) samenwerken in uitvoering, op basis van één integraal plan. Doel is dankzij deze gecombineerde inzet tegemoet te komen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte op school. De wettelijke verankering van leerrecht kan aanleiding zijn om extra of nieuwe typen onderwijszorgarrangementen beschikbaar te stellen. Na de gewijzigde wetgeving² kan een leerling alleen nog een vrijstelling van onderwijs krijgen als een jeugdarts of bevoegd behandelaar³ heeft vastgesteld dat de leerling zich niet kan ontwikkelen. Een dergelijk vrijstelling wordt altijd voorafgegaan door een verzoek van ouders om vrijstelling van onderwijs. “Niet schoolgeschikt” vervalt dan als geldige reden voor een vrijstelling. Samenwerkingsverbanden worden verplicht om tijdig contact te zoeken met een jeugdarts, indien een leerling dreigt uit te vallen.

2. Wettelijke kaders en financiering

Het onderwijs wordt geregeld in de WPO, de WVO, de WEC en in de WEB.

De specifieke wetgeving of regels die een relatie hebben met onderwijszorgarrangementen en hun bijbehorende financiering worden kort besproken evenals de maatregelen in de kamerbrieven van november:

- Evaluatie Passend Onderwijs en Verbeteraanpak 2020;
- De derde kamerbrief Onderwijs en zorg 2020.

2.1. Passend onderwijs

De Wet Passend onderwijs is ingevoerd op 1 augustus 2014 en legt een zorgplicht neer bij scholen. Dit betekent dat zij verantwoordelijk voor het bieden van een passende onderwijsplek aan alle leerlingen, ook degenen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. De zorgplicht berust bij de schoolbesturen.

De samenwerkingsverbanden (bestaande uit de gezamenlijke schoolbesturen) zijn verantwoordelijk voor het organiseren van een dekkend onderwijsondersteuningsaanbod en ontvangen vanuit het Rijk geld voor de extra ondersteuning die nodig is op school. Uit deze middelen wordt ook de ondersteuning in het s(b)o, lwoo, pro en (v)so betaald. Het samenwerkingsverband kan met deze middelen extra ondersteuning inzetten voor leerlingen: verschillend in zwaarte. Een samenwerkingsverband primair onderwijs heeft hiertoe de bevoegdheid om een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het so of het sbo; een samenwerkingsverband voortgezet onderwijs heeft deze bevoegdheid voor het vso of praktijkonderwijs⁴ af te geven. Het samenwerkingsverband ontvangt hiervoor Rijksbekostiging. Voor een toelaatbaarheid in het (v)so kan een bekostiging in drie types worden afgegeven: licht, midden en zwaar. Het samenwerkingsverband is vrij om te bepalen welk type TLV zij toekent. Er kan dus sprake zijn van verschillen in toekenning tussen de samenwerkingsverbanden.

Meer leerlingen in het (v)so met een TLV betekent echter dat er minder geld is om op de reguliere scholen in te zetten. Samenwerkingsverbanden kunnen ervoor kiezen om de middelen bovenschools/bovenbestuurlijk te benutten ten behoeve van arrangementen en/of samenwerkingsverbanden verdelen de middelen over de schoolbesturen. Deze middelen mogen alleen aangewend worden als onderwijs de regie houdt.

² Naar verwachting in 2021

³ In tegenstelling tot eerdere bepalingen in de leerplichtwet hoeft dit geen onafhankelijk behandelaar te zijn.

⁴ Een TLV voor het praktijkonderwijs wordt geregeerd door de criteria zoals opgenomen in het Inrichtingsbesluit VO

Voor leerlingen die naar verwachting hun hele schoolloopbaan speciaal onderwijs nodig hebben, wordt een TLV voor de duur van de volledige schoolloopbaan afgegeven. Een TLV kan alleen afgegeven worden als advies is ingewonnen bij twee onafhankelijke deskundigen. De onderwijsondersteuning op de scholen voor sbo en so als ook voor lwoo in het vmbo, het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs moet gefinancierd worden uit de gelden die een samenwerkingsverband ontvangt voor de extra ondersteuning.

In Midden-Holland zijn de volgende keuzes gemaakt als het gaat om de extra ondersteuningsmiddelen.

De samenwerkingsverbanden PO Midden Holland, PO Aan den IJssel, VO Midden Holland & Rijnland, Koers VO en Reformatorisch Samenwerkingsverband VO hebben deze middelen (overwegend resp. voor een groot deel) bij de scholen belegd. De scholen zijn daarmee aan zet om de leerlingen extra ondersteuning te bieden

SWV PO Berseba heeft een deel van de middelen (40%) belegd bij reguliere scholen. Een andere 40% is belegd bij sbo en so. Het overige deel wordt onder andere ingezet voor extra arrangementen op scholen, bijvoorbeeld voor ambulante begeleiding en scholing.

Scholen moeten de ontwikkeldoelen van een leerling die extra ondersteuning nodig heeft vastleggen in een ontwikkelingsperspectief: het OPP. Ouders moeten tekenen voor het handelingsdeel van het OPP.

2.2. Beleidsregel afwijking onderwijstijd - Variawet

In 2018 is de 'Beleidsregel inzake het instemmen met afwijking onderwijstijd' ingevoerd, kortweg de variawet. Het is mogelijk dat een leerling niet volledig deel kan nemen aan de schoolweek. In dat geval kan afgeweken worden van de onderwijstijd, zowel voor leerlingen in regulier als in het speciaal onderwijs. De beleidsregel onderscheidt de volgende redenen voor onderwijstijdverkorting:

- a. vanwege noodzakelijke behandeling ter ondersteuning van het onderwijs aan een leerling in het speciaal onderwijs;
- b. vanwege noodzakelijke medisch of paramedisch geïndiceerde behandeling of als gevolg van een ziekte die belet dat de leerling de volle schooltijd aanwezig blijft of blijft deelnemen aan het voor hem bestemde onderwijs;
- c. vanwege noodzakelijke behandeling van een leerling die onderwijs volgt op een school als bedoeld in artikel 71c van de WEC en
- d. andere situatie dan a, b en c.

Voor categorie a t/m c geldt dat er – onder een aantal voorwaarden – geen toestemming aan de Inspectie hoeft te worden gevraagd.

Het OPP neemt een belangrijke plek in om maatwerk mogelijk te maken voor leerlingen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben en/of die tijdelijk geen volledig onderwijs kunnen volgen.

Categorie b heeft ook betrekking op leerlingen die geoorloofd verzuimen. Scholen zijn verantwoordelijk voor het verzuimbeleid en verzuimregistratie. Wel kan de school het samenwerkingsverband, gemeente, leerplicht en/of JGZ betrekken bij zorgwekkend verzuim. Enerzijds kan het samenwerkingsverband aan de voorkant betrokken worden door een school voor advisering over specifieke problematiek. Anderzijds kan het samenwerkingsverband adviseren of bemiddelen als ouders en de school een verschillende kijk hebben op het gewenste ondersteuningsaanbod en niet tot overeenstemming komen.

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband de verplichting om te zorgen voor een dekkend aanbod van onderwijs en ondersteuning. Hieruit vloeit voort dat het samenwerkingsverband zicht moet hebben op het aantal thuiszitters en problematiek. Dit houdt ook in het uitbreiden van het aanbod van onderwijs en onderwijsondersteuning als blijkt dat er verzuim ontstaat als gevolg van het

ontbreken van een zo passend mogelijke plaats voor een individuele leerling. Het wetsvoorstel 'doorbraakaanpak onderwijs en jeugdhulp' regelt dat samenwerkingsverbanden toegang krijgen tot het verzuimregister en daarmee de beschikking over verzuimgegevens van de bij het samenwerkingsverband aangesloten scholen, die het verzuim melden via het register onderwijsdeelnemers van DUO. Hierdoor kunnen zij beter zicht houden op het ongeoorloofd verzuim en een eventueel gebrek aan passend aanbod signaleren.

Voor categorie d moet wel toestemming gevraagd worden aan de inspectie. Dit moet onderbouwd worden in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Voor de uitvoering van het plan kan jeugdhulp nodig zijn. Het is in principe de bedoeling dat een leerling binnen één schooljaar terug groeit naar voltijds onderwijs. Indien dit niet lukt, moet een verlenging van de onderwijstijdverkorting aangevraagd worden bij de Inspectie en is de bewijslast zwaarder.

Met toepassing van de beleidsregel afwijking onderwijstijd is het beperkt mogelijk dat onderwijs zorgdraagt voor onderwijsondersteuning op thuislocaties en zorglocaties (het onderwijs heeft de regie over deze onderwijsondersteuning). De toepassing van de variawet wordt als een belangrijk middel gezien om thuiszitten te verminderen. Dit moet worden nagestreefd, omdat elk kind/elke jongere recht heeft op onderwijs, hoe bescheiden dan ook. In voorkomende gevallen is dit een tijdelijke situatie, omdat onderwijs altijd gebaseerd is op een groepsproces. Voor het verzorgen van dit onderwijs is inschrijving op een school noodzakelijk. Zonder inschrijving op een door het rijk bekostigde school is er geen onderwijsbekostiging beschikbaar. Gerelateerd aan de problematiek wordt de onderwijsinzet bepaald.

School, lokaal team/gemeente, ouders/wettelijke vertegenwoordigers en samenwerkingsverband zijn dus betrokken bij het plan van inzet. (Richtlijn vrijstelling leerplicht art 5onder a, januari 2021 vastgesteld in OOGO Midden Holland)

2.3. Jeugdwet

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor hulp (van preventie tot specialistische hulp) aan jeugdigen en ouders in gezin, wijk en buurt, en daarmee ook voor versterking van het pedagogisch klimaat in scholen (artikel 2.1.). Ze kunnen hiervoor vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden of een individueel jeugdhulptraject treffen voor een jeugdige. Elke gemeente krijgt geld van de overheid om de jeugdhulp te financieren. De jeugdhulp moet afgestemd zijn op de reële noodzakelijke behoefte van de jeugdige. Bovendien moet de hulp verantwoord, doeltreffend, doelmatig zijn. De gemeente moet zonodig in overleg treden met de school waar de leerling is ingeschreven.

In de jeugdwet en de wet passend onderwijs is bepaald dat gemeenten en samenwerkingsverbanden een plan moeten maken hoe zij samen gaan werken in de organisatie van jeugdhulp en onderwijs. Ook is in beide wetten bepaald dat gemeenten en samenwerkingsverbanden samen afspraken moeten maken over een doorbraakaanpak voor thuiszitters.

2.4. Wmo

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) heeft als doel mensen zo lang mogelijk te laten deelnemen aan de samenleving (participatie) en zo lang mogelijk thuis te laten wonen (zelfredzaamheid). Deze wet wordt uitgevoerd door de gemeenten en is sinds 2015 uitgebreid met een aantal taken, zoals de begeleiding aan mensen met een psychiatrische beperking.

Binnen de Wmo zijn de gemeenten verantwoordelijk voor huishoudelijke hulp en ondersteuning, maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg, individuele en groepsbegeleiding voor verstandelijk beperkten en het bevorderen van ontmoeting tussen mensen.

De Wmo wordt gefinancierd uit geld van de overheid wat verdeeld wordt onder de gemeenten in Nederland. De Wmo geldt voor jongeren vanaf 18 jaar. De Wmo voorziet ook in het recht van ouders op cliëntondersteuning. Dit kan van belang zijn voor ouders die in het overleg met school extra steun nodig hebben om hun inbreng op het plan voor hun kind goed vorm te geven.

2.5. Wet langdurige zorg

De Wet langdurige zorg (Wlz) is ingevoerd per 1 januari 2015 en vervangt de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De Wlz is er voor mensen die de hele dag intensieve zorg of toezicht dichtbij nodig hebben. Het recht op een indicatie voor de Wlz wordt bepaald door het CIZ. De kosten worden betaald door het zorgkantoor. De Wlz is voorliggend op de jeugdwet. Onderzoek van Berenschot (2019) heeft inzichtelijk gemaakt dat een deel van de jeugdigen in het speciaal onderwijs behoefte heeft aan zorg vanuit de Wlz. Het gaat om ongeveer 14% van de leerlingen.

2.6. Zorgverzekeringswet

De Zorgverzekeringswet (Zvw) stelt alle inwoners van Nederland verplicht om een zorgverzekering te hebben. Jaarlijks wordt wettelijk bepaald wat er vanuit de Zvw vergoed wordt. Geestelijke gezondheidszorg vanaf 18 jaar valt ook onder de Zvw.

Vanaf 1 januari 2015 zijn er in de Zvw ook onderdelen opgegaan vanuit de AWBZ (verpleging en verzorging thuis). Verpleging/medische verzorging is sinds 2018 overgegaan van de Jeugdwet naar de Zorgverzekeringswet.

De kosten van de Zvw worden betaald uit premies van de verzekerden. Onderzoek van Berenschot (2019) heeft inzichtelijk gemaakt dat een zeer beperkt deel van de jeugdigen in het speciaal onderwijs behoefte heeft aan zorg vanuit de Zvw, percentages zijn onbekend.

2.7. Participatiewet

De Participatiewet bestaat sinds 1 januari 2015 en vervangt de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten.

De Participatiewet heeft als doel dat meer mensen met een beperking een baan vinden. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning, zodat mensen een passende baan kunnen vinden, het liefst bij een gewone werkgever.

2.8. Maatregelen in de kamerbrieven die van invloed zijn op onderwijszorgarrangementen

Enkele maatregelen in de eerder genoemde kamerbrieven hebben gevolgen voor de route en beschikbaarheid van onderwijszorgarrangementen.

- *De basisondersteuning binnen het onderwijs moet worden versterkt. Er komt een minimale norm voor de basisondersteuning;*
- *Ouders en leerlingen moeten nog beter worden betrokken bij het realiseren van passend aanbod;*
- *Jeugdhulp in onderwijstijd moet beter georganiseerd worden. Uit onderzoek van Berenschot (2019) blijkt dat jeugdhulp, zorgverzekerde zorg, zorg vanuit de Wlz en onderwijsondersteuning in samenhang niet effectief zijn georganiseerd. Landelijk wordt onderzocht hoe dit beter kan. Dit kan betekenen dat deze hulp op termijn 'collectief' in plaats van individueel (en met hulp van integraal arrangeren) wordt ingezet.*
- *De mogelijkheden voor maatwerk moeten beter worden benut. Dit betekent dat scholen beter gebruik moeten maken van de mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen die tijdelijk geen (volledig) onderwijs kunnen volgen. De variawet (zie 2.2) beschrijft wat dit vraagt van scholen en gemeenten, want zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Zo moeten scholen een plan schrijven voor het herstel van de onderwijsdeelname. Voor de uitvoering zal jeugdhulp in veel gevallen nodig zijn. Scholen kunnen onderwijsondersteuning toevoegen aan het aanbod van de zorgaanbieders. Een goede werkwijze op scholen en samenwerking tussen professionals is voorwaardelijk.*
- *Wettelijke verankering van leerrecht.* De maatregel is bedoeld om een kader te bieden waarbinnen alle jeugdigen die zich kunnen ontplooiën/ontwikkelen een passende onderwijsplek te bieden. Naar verwachting betekent dit een rol voor onderwijs en

gemeenten om gezamenlijk aanbod te realiseren, waarin de jeugdigen langdurig deels onderwijs ontvangen en deels zorg ontvangen zonder dat er (zoals bij de variawet wel het geval is) sprake moet zijn van herstel van volledige onderwijsdeelname. De komende jaren zullen onderwijszorgarrangementen ontwikkeld moeten worden door onderwijs en gemeenten ten behoeve van deze jeugdigen.

3. Situatieschets onderwijszorgarrangementen

In deze paragraaf wordt de situatie omtrent onderwijszorgarrangementen in Midden-Holland beschreven. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen regulier en speciaal onderwijs. De arrangementen zijn op alle soorten onderwijs van toepassing. Er wordt een onderscheid gemaakt naar typen arrangementen. Voor po, vo en mbo staat op hoofdlijnen beschreven op welke wijze de zorgstructuren op scholen is georganiseerd.

3.1. Typen arrangementen

De volgende arrangementen worden op hoofdlijnen onderscheiden:

- 1 Arrangementen waarbij sprake is van volledige onderwijsdeelname op school van inschrijving. Jeugdhulp is ter ondersteuning van het perspectief;
- 2 Arrangementen waarbij sprake is van geen of beperkte onderwijsdeelname (er is sprake van afwijking van onderwijstijd). Jeugdhulp is nodig om tegemoet te komen aan de jeugdhulpvraag en wel zodanig dat er sprake kan zijn van herstel van onderwijsdeelname;
- 3 Arrangementen waarbij de leerling tijdelijk onderwijs volgt op een andere onderwijslocatie of opvangvoorziening, waarbij aanvullend jeugdhulp nodig is, terwijl de jeugdige blijft ingeschreven op de school van 'herkomst';
- 4 Arrangementen waarbij leerlingen zijn geplaatst op een voorziening van dagbesteding, waarbij sprake is van een beperkt deel onderwijs;
- 5 Arrangementen waarbij de leerling tijdelijk wordt ingeschreven op een andere school (residentiële setting of Jeugdzorg Plus);
- 6 Arrangementen in kader van leerrecht (bijvoorbeeld arrangementen waarbij jeugdigen op dagbestedingslocaties beperkt onderwijs ontvangen).

De indeling in categorieën moet nadrukkelijk niet gezien worden als 'escalatieladder'. Professionals moeten vanaf het eerste signaal bekend zijn met de verschillende mogelijkheden en waar nodig passende stappen ondernemen om met ouders, de jeugdige en andere betrokkenen te komen tot een passend arrangement.

Voor de eerste vier typen geldt dat de uitgangspunten en werkwijze al volledig toepasbaar zijn. Voor het vijfde en zesde type geldt dat landelijke ontwikkelingen en wetgeving de komende jaren van invloed kunnen zijn op de werkwijze en bekostiging.

Kinderen en jongeren die een vrijstelling van leerplicht hebben, omdat is vastgesteld dat onderwijs niet mogelijk is, vallen buiten deze regeling.

3.1.1. Inrichting van de ondersteuning en zorg op het po en vo

Binnen het primair en het voortgezet onderwijs is er sprake van een stapsgewijze inrichting van de ondersteuning. Hierbij geldt ook weer dat dit niet gezien moet worden als 'escalatieladder'. Bij elk signaal dient telkens gezamenlijk bekeken te worden wat de mogelijkheden zijn vanuit de omgeving van de leerling en wat er aan extra ondersteuning nodig is.

Het handelingsgericht werken is een werkwijze die bekend is in het onderwijs. Deze voorziet in een juiste balans en werkwijze om deze afweging zorgvuldig te maken. Uitkomst van het handelingsgericht werken kan zijn dat een onderwijszorgarrangement nodig is.

1. In de eerste plaats biedt de school conform het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband basisondersteuning voor de leerlingen. Elke school beschikt over een ondersteuningsteam/multidisciplinair overleg waarin in ieder geval een intern begeleider, coördinator leerlingenzorg of zorgcoördinator zorgdraagt voor de zorgstructuur op de school. Het handelingsgericht werken vormt hierin een belangrijke voorwaarde.
2. In de tweede plaats kan de school, indien nodig en voor zover vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, een extra ondersteuningsbekostiging van het samenwerkingsverband ontvangen voor de leerling, of de school heeft reeds middelen ontvangen vanuit het samenwerkingsverband en draagt zorg voor de extra ondersteuning. Het gaat dan altijd om ondersteuning binnen de onderwijscontext. Een dergelijke ondersteuning is in beginsel tijdelijk van aard. Of de scholen nu wel of niet extra gelden ontvangen, het schoolbestuur heeft de wettelijke plicht om gerichte ondersteuningsmogelijkheden te faciliteren of organiseren. Zie deel 2.1. voor de werkwijze van samenwerkingsverbanden en schoolbesturen.
3. In de derde plaats is er, bekostigd door de gemeente, op scholen extra zorg beschikbaar voor alle leerlingen. Dit betreft bijvoorbeeld consulten door jeugdartsen of jeugdverpleegkundigen van de GGD, consulten door schoolmaatschappelijk werk, de inzet van Jeugdhulp op School (JOS) op het voortgezet onderwijs en/of de aansluiting van het lokaal team bij breed overleg over een leerling. In een breed multidisciplinair overleg rondom één individuele leerling kan worden besloten om extra ondersteuning vanuit de school of jeugdhulp vanuit de gemeente in te zetten voor de leerling.

Onderwijszorgarrangementen:

4. Indien school vermoedt dat ondersteuning/zorg rondom opgroeien of opvoeden (en dus vanuit jeugdwet) nodig is, kan in het breed overleg een individueel arrangement samengesteld worden. De contactpersoon van de gemeente denkt mee en adviseert t.a.v. de meest passende jeugdhulp/zorg. Het integrale plan (OPP of gezinsplan) wordt gebruikt als onderbouwing voor de aanvraag voor een beschikking voor jeugdhulp. Indien nodig kan door inzet van de variawet een onderwijszorgarrangement op maat samengesteld worden voor de leerling, waarbij de leerling tijdelijk minder of niet deelneemt aan onderwijs. Het ondersteuningsperspectiefplan (OPP) is hiervoor leidend. De school houdt regie op de totstandkoming van het plan/OPP en neemt contact op met de vaste contactpersoon van het lokaal team om mee te denken t.a.v. de inzet van preventie en jeugdhulp en deze vervolgens te organiseren. School kan de vaste contactpersoon van het lokaal team ook inzetten als tweede onafhankelijke deskundige ten behoeve van in te zetten extra onderwijsondersteuning. Het lokaal team richt zich hierbij op de ondersteuningsbehoefte rondom opvoeden en opgroeien. In het vo is er specifiek nog de mogelijkheid voor een onderwijsopvang voorziening (OOV of OPDC) gericht op terugkeer naar onderwijs volgen in de klas. Dit kan ingezet worden voor leerlingen die tijdelijk niet naar school zijn geweest en voor leerlingen met wie het tijdelijk niet zo goed gaat op school. Over het onderwijszorgarrangement onderwijsopvangvoorziening zijn nadere werkafspraken gemaakt tussen de gemeenten en het samenwerkingsverband VO/VSO Midden-Holland & Rijnstreek (overeenkomst OZA OOV Midden-Holland versie 2019-01-23 DEF). Met Koers VO zijn overeenkomstige afspraken gemaakt t.a.v. het OPDC in de regio Rotterdam. Deze maken integraal onderdeel uit van deze notitie OZA. In sommige gevallen speelt er thuis bredere problematiek dan alleen gerelateerd aan het onderwijs. Het lokaal team kan dan, aanvullend op het plan/OPP, samen met het gezin een gezinsplan opstellen. Het lokaal team houdt de regie op het gezinsplan daar waar dit niet raakt aan het onderwijs.

3.2. Middelbaar beroepsonderwijs

3.2.1. Inrichting van de ondersteuning en zorg op het mbo

Ook de instellingen voor mbo ontvangen vanuit het Rijk additionele middelen voor passend onderwijs.

De mbo-scholen hebben zelf een uitgebreid ondersteuningsaanbod in huis om laagdrempelig ondersteuning te kunnen verlenen aan hun studenten. Per school verschilt de terminologie van de ondersteuning sterk. Om de leesbaarheid te bevorderen wordt in dit document een algemene terminologie aangehouden.

Ook binnen het mbo is de ondersteuning stapsgewijs ingericht:

1. Elke school biedt minstens basisondersteuning aan door de mentor van de student. Deze kan zowel klassikale als individuele ondersteuning geven en volgt de didactische en sociaal-emotionele voortgang van de studenten. De mentor heeft daarnaast een signaleringsfunctie.
2. Extra ondersteuning wordt geboden door een zorgteam, dat bestaat uit verschillende disciplines.

De volgende soorten extra ondersteuning worden geboden door de school vanuit middelen voor passend onderwijs of voor voortijdig schoolverlaten (VSV):

- Extra individuele coaching- of loopbaangesprekken met de mentor;
- Extra didactische ondersteuning bij leerproblemen;
- Extra ondersteuning gericht op het plannen en organiseren van schoolwerk;
- Extra begeleiding op het gebied van gedrag (individuele of groepstraining);
- Deskundigheidsbevordering en training voor docenten.

Naast bovenstaande wordt in de vorm van subsidies het volgende gefinancierd door gemeenten:

- Individuele gesprekken met schoolmaatschappelijk werk of jeugdhulpverlener. Vaak bij sociaal-emotionele problemen;
- Verzuimbegeleiding door GGD.

Onderwijszorgarrangementen:

3. Tenslotte wordt er voor de onderwijszorgarrangementen een beschikking afgegeven door het lokaal team/gemeente. De huidige notitie richt zich specifiek op de arrangementen voor leerlingen tot 18 jaar, daar het een combinatie betreft vanuit de jeugdwet en de wet passend onderwijs.

Indien er noodzaak is tot behandeling of begeleiding van een jongere ouder dan 18 jaar wordt er een traject ingezet vanuit de zorgverzekering of vanuit de Wmo.

Voor zowel het vo als mbo geldt dat samenwerking/aansluiting op de gemeentelijke toegang extra aandacht vereist. Het vo en mbo onderwijzen leerlingen/studenten uit verschillende gemeenten, wat maakt dat de scholen met verschillende toegangsteams te maken hebben.

4. Toeleiding naar en samenstelling van onderwijszorgarrangementen

Deze paragraaf is gericht op de praktische uitvoering van het realiseren van onderwijszorgarrangementen.

4.1. Gedeelde werkwijze voor de route 'integraal arrangeren'

Het proces om te komen tot een onderwijszorgarrangement, waaraan gemeenten, samenwerkingsverbanden en mbo zich verbinden, is Integraal arrangeren. Samen met minimaal ouders, waar mogelijk de leerling, school en verwijzers wordt, in een zo vroeg mogelijk stadium, een

plan rondom de leerling bedacht, gemaakt, uitgevoerd en geëvalueerd. Ook anderen kunnen in overleg en met toestemming van ouders worden uitgenodigd mee te denken.

- Handelingsgericht werken en planmatig evalueren zijn uitgangspunten bij elk arrangement. Bij elk arrangement worden de afspraken vastgelegd over wie de (proces)regie heeft en wie wat doet. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat een school voor elke leerling met een extra ondersteuningsbehoefte een OPP dient op te stellen en de regie hierop altijd de verantwoordelijkheid blijft van onderwijs;
- De school die met lokaal team/gemeente een onderwijszorgarrangement vormgeeft, geeft aan wat er eerder is gedaan of onderbouwt duidelijk waarom betrokkenheid van lokaal team nodig is om een arrangement te realiseren;
- De ouders en de leerling zelf worden altijd betrokken bij de inrichting van een onderwijszorgarrangement. Conform het hoorrecht heeft de leerling, afhankelijk van zijn/haar leeftijd en mogelijkheden, en/of de ouder altijd een stem in het traject. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de school.

4.2. Initiatiefnemer voor het arrangement

Zowel school als lokaal team/gemeentelijke toegang kan signaleren dat een arrangement nodig is.

a. School neemt initiatief

De huidige of (toekomstige) school van de leerling neemt het initiatief en organiseert een “ondersteunings/zorgoverleg”, zoals bedoeld in het ondersteuningsplan van het betrokken samenwerkingsverband. De school nodigt, in overleg met ouders, externe partners uit, waarvan de school inschat dat zij een bijdrage kunnen leveren aan een plan gericht op de (gesignaleerde) zorgen. De te betrekken partners worden geïnformeerd of krijgen hiertoe de gelegenheid, zodat zij zelf kunnen onderbouwen waarom en met welk doel ondersteuning nodig is. School kan de vaste contactpersoon van het lokaal team/toegang consulteren en betrekken bij de onderbouwing van een aanvraag TLV voor gespecialiseerd onderwijs of de onderbouwing van onderschrijving onderwijstijd in het kader van de variawet. Het lokaal team richt zich hierbij op de ondersteuningsbehoefte vanuit de jeugdwet.

Als er (nog) geen schoolinschrijving is, maar wel zou moeten zijn.

In sommige situaties komt het voor dat er geen sprake is van een school die zich verantwoordelijk weet voor het perspectief van de leerling. Dit geldt voor jeugdigen die vanuit een vrijstelling gaan deelnemen aan onderwijs, 4- of 5 jarigen die vanuit KDC starten in het onderwijs, of leerlingen die vanuit een residentiële setting terugkeren naar onderwijs.

- Bij aanvragen voor vrijstellingen van onderwijs wordt het onderwijskundig perspectief betrokken;
- Indien er sprake is van afronding van een residentiële traject neemt de zorgaanbieder of de school verbonden aan de instelling, zo vroeg mogelijk, maar minimaal 3 maanden voor verwachte afronding van het traject contact op met het samenwerkingsverband van de woonplaats van de leerling om zorg te dragen voor tijdige betrokkenheid van een school waar de leerling het onderwijs vervolgt;⁵
- De zorgaanbieder draagt zorg voor een advies ten aanzien van de ondersteuningsbehoefte van een leerling bij terugkeer naar het regulier of speciaal onderwijs. Ook betreft de zorgaanbieder het samenwerkingsverband voor een advies over het toekomstperspectief

⁵ Tijdens het residentiële traject is het SWV verantwoordelijk waar de jeugdhulpinstelling is gevestigd. Indien veel jeugdhulpinstellingen wel in de eigen regio gevestigd zijn, kunnen afspraken gemaakt worden om zoveel mogelijk gebruik te maken van deze voorzieningen.

voor wat betreft het volgen van onderwijs. Het advies omvat minimaal een inschatting of de jeugdige binnen twee jaar in staat is volledig onderwijs te volgen.

b. Het lokaal team neemt initiatief

Het lokaal team/toegang kan ook signaleren dat er mogelijk behoefte is aan een arrangement. In die situatie neemt de vertegenwoordiger van het lokaal team contact op met de school. Bij voorkeur wordt in de eerste telefonische verkenning al gezamenlijk een inschatting gemaakt of er mogelijk sprake is van een behoefte aan een onderwijszorgarrangement. Indien dit het geval is, wordt er een overleg gepland om te komen tot een onderwijszorgarrangement. De afspraken en doelen worden vastgelegd in het plan van school/ OPP. De doelen in een eventueel gezinsplan zijn aanvullend op de doelen in het OPP.

4.3. Deelnemers aan het overleg

Bij de totstandkoming van een onderwijszorgarrangementen worden de volgende partijen betrokken

Vanuit	Instantie
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - De school waar de leerling ingeschreven staat. - In het VO moet de leerling één aanspreekpunt hebben. In veel gevallen zal dit de mentor zijn. Per situatie kan overwogen worden deze ook uit te nodigen. Bij extra ondersteuning op een VO-school is altijd de zorgcoördinator betrokken. - Afhankelijk van het beleid van het samenwerkingsverband sluit het samenwerkingsverband wel of niet aan. Belangrijk is dat in het overleg op school een onderwijszorgarrangement kan worden vormgegeven uitgaand van integraal arrangeren.
Ouders en leerling	<p>Verplicht De ouders of wettelijk vertegenwoordigers en, indien mogelijk, de leerling zelf. Conform het hoorrecht heeft de leerling een stem in zijn eigen traject. Indien de leerling niet bij de totstandkoming van het onderwijszorgarrangement aanwezig wil of kan zijn, moet dit dus op andere wijze georganiseerd worden. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van onderwijs en gemeente om ouders en/of jeugdige op de juiste wijze te betrekken.</p> <p>Optioneel Indien ouders en/of leerling dit wensen: de cliëntondersteuner.</p>
Jeugdgezondheidszorg (JGZ) /CJG	Betrokkenheid van JGZ/CJG – jeugdarts of jeugdverpleegkundige – is wenselijk om preventief aanbod te ontsluiten.

Gemeente/jeugdhulp	Voorwaardelijk indien er mogelijk sprake is van een jeugdhulpvraag: het lokaal team, bij voorkeur de vaste contactpersoon van de gemeente waar de gezaghebbende ouder woonachtig is. ⁶ Nb: Indien de jeugdige al jeugdhulp ontvangt, wordt ook de betreffende jeugdhulpaanbieder uitgenodigd.
Wet maatschappelijke ondersteuning	De gemandateerde namens de gemeente waar de leerling woonachtig is.
Participatiewet	De gemandateerde namens gemeente waar de leerling woonachtig is
Wet langdurige zorg	Het Centraal Indicatie Orgaan Zorg
Leerlingenvervoer	De gemandateerde namens de gemeente waar de leerling woonachtig is.
Zorgwekkend of ongeoorloofd verzuim	Verplicht: de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. Optioneel Indien gedacht wordt aan een 5a vrijstelling, moet ook de door de gemeente aangewezen professional (aangewezen arts, niet zijnde behandelende arts) of van een door hen aangewezen academisch gevormde of daarmee bij ministeriële regeling gelijkgestelde pedagoog of psycholoog en het onderwijskundig perspectief betrokken worden. Er wordt gehandeld in lijn met de bestuurlijke afspraken die in januari 2021 zijn vastgesteld.

4.4. Integrale aanpak, gezamenlijke verantwoordelijkheid

Tijdens het overleg om te komen tot een passend onderwijszorgarrangement staat het kind/de jongere en zijn/haar ondersteuningsbehoefte centraal.

Betrokken partijen bespreken nadrukkelijk wat het kind/de jongere nodig heeft. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid stellen betrokken partijen een integraal plan op, waarin zij doelen, de benodigde interventies, duur, regie/coördinatie, evaluatiemomenten en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen vastleggen (Wie doet wat en wanneer?). Indien helpend of noodzakelijk voor de leerling, worden hier ook de mogelijkheden tot maatwerk in de onderwijstijd uit de Variawet ingezet.

⁶ Dit verandert per 1 januari 2022: Uitgangspunt in de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel wordt de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Deze definitie is van toepassing voor jeugdhulp zonder verblijf. Bij jeugdhulp met verblijf is het uitgangspunt dat als woonplaats geldt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige.

4.5. Ontwikkelingsperspectiefplan en gezinsplan en regie

Gemeenten en samenwerkingsverbanden spreken met elkaar af dat het gezamenlijke plan voor het onderwijszorgarrangement de basis is, ook voor de benodigde inzet van preventief aanbod en/of jeugdhulp. Indien er sprake is van een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) is het wenselijk dit als basis te gebruiken. Dit is immers ook hét wettelijke instrument om meer maatwerk in onderwijstijd mogelijk te maken.

De school betreft de vaste contactpersoon van het lokaal team/toegang voor de invulling van de benodigde jeugdhulp en het regelen van de beschikking, maar school blijft de regisseur op het plan van school/OPP. Anders gezegd: elke partij is inhoudelijk verantwoordelijk voor het behalen van de doelen op zijn eigen taken, maar school bewaakt of de afspraken uit het plan van school/OPP nagekomen worden. Indien een JOS-medewerker betrokken is bij de leerling (in het voortgezet onderwijs), wordt deze betrokken bij het tot stand komen van het plan. Indien jeugdhulp nodig is, zorgt de JOS medewerker voor een warme overdracht naar het lokaal team. Een warme overdracht voorkomt dat er opnieuw een plan moet worden gemaakt. Het lokaal team kan eventueel in overleg met ouders aanvullende informatie opvragen. De betrokken partijen acteren adequaat en tijdig, opdat voldaan kan worden aan termijnen zoals bepaald in de laatste alinea van deze paragraaf. Het kan zijn dat rondom een leerling, naast het onderwijszorgarrangement, nog andere problematiek speelt die geen betrekking heeft op onderwijs. In dat geval stelt de contactpersoon van het lokaal team of een collega een aanvullend gezinsplan op met het gezin. De medewerker JOS legt in overleg met ouders contact met het lokaal team en draagt zorg voor goede afstemming en overdracht. In het plan/OPP wordt opgenomen dat er sprake is van een gezinsplan. Het gezinsplan wordt alleen bij uitdrukkelijke toestemming van ouders en leerling bij het OPP gevoegd. Het is wel van belang dat OPP en gezinsplan op elkaar aansluiten. De contactpersoon van het lokaal team van de gemeente of de jeugdhulpaanbieder voert regie op het gezinsplan en onderhoudt, in het geval van een OPP/OZA, contact met de school, uiteraard met toestemming van ouders.

In het geval het gezin onder toezicht staat, is een Gecertificeerde Instelling betrokken. In dit geval speelt er vaak complexe problematiek op meerdere leefdomeinen en heeft een gezinsvoogd vanuit de Jeugdwet de regierol op de inzet van jeugdhulp. De gezinsvoogd stemt af met de school. Uiterlijk drie maanden voordat de ondertoezichtstelling afloopt, maakt de gezinsvoogd een afspraak met het lokaal team, school en de betrokken jeugdhulpaanbieders om afspraken te maken over de regie op het vervolg. Partijen streven er naar dat de gemaakte afspraken in het plan voor de leerling bij voorkeur binnen vier weken – doch uiterlijk binnen zes tot acht weken - operationeel zijn.

4.6. Doorzettingsmacht

Indien partijen binnen de gestelde termijn niet tot een oplossing kunnen komen, wordt de casus voorgelegd aan het – per zomer 2021 in te stellen – regionaal OZA-team door een van de betrokkenen bij de casus. Daarbij wordt aangegeven waarover verschil van inzicht bestaat. Het regionaal OZA-team bestaat uit de volgende partijen: samenwerkingsverbanden PO, samenwerkingsverbanden VO en gemeenten. Jaarlijks wordt bepaald wie zitting nemen in dit team. Dit OZA-team formuleert binnen 7 werkdagen een bindend advies, primair gericht op het beschikbaar stellen van de financiering. Uitgangspunt is dat het advies zich binnen wettelijke kaders bevindt. Dit bindend advies wordt vervolgens voorgelegd aan de (eind)verantwoordelijken binnen betrokken gemeente en samenwerkingsverband, waarna het advies wordt bekrachtigd en de voorgestelde ondersteuning wordt ingezet.

Het regionaal OZA-team houdt hiermee zicht op de knelpunten die zich voordoen bij het arrangeren van OZA's en kan op basis daarvan, waar nodig, aanpassingen doen in beleid.

4.7. Verwachting van aanbieders

Het verlenen van jeugdhulp/zorg binnen een onderwijszorgarrangement vraagt een specifieke benaderingswijze van de aanbieder. Er is een aantal criteria waaraan de geleverde zorg in een

arrangement dient te voldoen om de combinatie van jeugdhulp en onderwijs succesvol te laten verlopen.

- De aanbieder levert alleen jeugdhulp als dat evident onder de jeugdwet valt;
- De zorg is gericht op het versterken van de eigen kracht en, voor zo ver mogelijk, terugkeer naar onderwijs;
- De zorg wordt zo dicht mogelijk bij de leefwereld van de leerling georganiseerd. Bij voorkeur vindt de zorg plaats in het schoolgebouw, wanneer de jeugdhulp tot doel heeft om zelfredzaamheid in het onderwijs of onderwijsdeelname te bevorderen;
- De inhoud van de jeugdhulp en de voortgang van het traject van de leerling wordt voortdurend afgestemd met de ouders en met betrokkenen vanuit het onderwijs;
- Bij verwijzing door de huisarts neemt de aanbieder het initiatief om contact te leggen met school;
- Indien nodig wordt de deskundigheid van docenten bevorderd middels coaching of begeleiding;
- De termijn voor het onderwijs om een leerling tot de school toe te laten, is zes + vier weken, maximaal tien weken.

5. Actie- en aandachtspunten voor beleid ten behoeve van onderwijszorgarrangementen

Op basis van de visie, het doel, wettelijke kaders en maatregelen staan in dit deel actiepunten voor beleid beschreven voor gemeenten en samenwerkingsverbanden. Deze uitgangspunten zijn richtinggevend en randvoorwaardelijk voor het realiseren van passend aanbod voor jeugdigen door professionals zoals beschreven in deel 4.

1. Ouders en leerlingen voelen zich gehoord. Conform het hoorrecht hebben alle leerlingen en/of hun ouders een stem in hun eigen traject. Het samenwerkingsverband draagt zorg voor informatie aan ouders over de werkwijze en de wijze waarop ouders betrokken worden. De samenwerkingsverbanden in Midden-Holland gaan dit in lijn met de kamerbrief de komende tijd uitwerken. Zij nemen dit mee in de uitwerking en opzet van het informatie- en steunpunt voor ouders en leerlingen. Hierin wordt ook aandacht besteed aan de rol van ouders in relatie tot het onderwijs;
2. Een kind ontvangt in de regio Midden-Holland onderwijs, tenzij...:
Het doel van zowel gemeenten als samenwerkingsverbanden en hun schoolbesturen moet zijn om een kind/jongere zoveel mogelijk van onderwijs te laten profiteren, zodat het zich binnen zijn mogelijkheden zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen, en zo optimaal toegerust als mogelijk de arbeidsmarkt op komt. Er dient dan ook te worden gesproken over een *leerrecht* voor elk kind. Conform de landelijke Verbeteraanpak Passend Onderwijs gaat 'leerrecht' wettelijk verankerd worden. In principe is het te bereiken onderwijsperspectief leidend. Uitgangspunt is wel dat onderwijs altijd een groepsproces is;
3. Bij een besluit tot (niet verlengen van de) vrijstelling is binnen de regio Midden-Holland afgesproken dat leerplicht ervoor zorgdraagt dat het samenwerkingsverband vroegtijdig wordt betrokken, zodat het besluit in lijn is met het toekomstperspectief van de jeugdige;
4. Arrangementen worden in Midden-Holland binnen de reguliere basisvoorzieningen georganiseerd, tenzij...:
Het doel is voor alle leerlingen zoveel mogelijk binnen de reguliere voorzieningen aanbod te organiseren. Dat betekent dus zowel in reguliere voorschoolse voorzieningen (kinderopvang/peuterspeelzaal) als in reguliere scholen als in zelfredzaamheid op de reguliere arbeidsmarkt. Indien dit niet kan, komen andere voorzieningen en arrangementen in beeld;

5. Gemeenten en samenwerkingsverbanden nemen op alle niveaus samen de verantwoordelijkheid voor het organiseren van integraal aanbod voor deze kinderen, ieder vanuit de eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden en (mogelijkheden in) budget. Scholen nemen contact op met het lokaal team/toegang, als zij vermoeden dat er preventief aanbod en/of jeugdhulp nodig is. Lokaal team/ gemeentelijke toegang neemt contact op met de school als de hulpvraag zich mogelijk ook voordoet in het onderwijs;
6. Bij een onderwijszorgarrangement kunnen onderwijs en samenwerkingspartners gelijktijdig aan zet zijn en dus ook gelijktijdig regie voeren. De school houdt altijd de regie op de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van het plan van school/OPP. De regie op het hulpverleningstraject/gezinsplan ligt nooit bij de school. Deze regie ligt bij het lokaal team of jeugdhulpaanbieder. Het beleid voor procesregie en doorzettingsmacht houdt rekening met de wettelijke taak van onderwijs ten aanzien van het OPP, de taak van gemeenten ten aanzien van gezinsplannen en de regierol van Gecertificeerde Instellingen indien er sprake is van een beschermingsmaatregel (OTS, voogdij of jeugdreclassering). Op het moment dat het gezin onder toezicht staat, ligt de procesregie op het jeugdhulptraject bij de gezinsvoogd van de betrokken Gecertificeerde Instelling;
7. Landelijk onderzoek wijst uit dat integraal arrangeren vereist dat de professionals van school en lokaal team elkaar moeten kennen en vertrouwen om werkelijk tot integraal arrangeren te komen (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, 2019). Als er door school een plan/OPP is opgesteld, dan wordt dit zoveel mogelijk benut ten behoeve van het inzetten van jeugdhulp. Gemeenten en samenwerkingsverbanden stimuleren de onderlinge samenwerking tussen de professionals op de scholen (met name intern begeleiders en zorgcoördinatoren) en in het lokaal team. Onderdeel van het stimuleren van de onderlinge samenwerking vormt dan ook het aanstellen van een vast contactpersoon vanuit elk lokaal team per school. Deze vaste contactpersoon vanuit het lokaal team wordt betrokken op het moment dat school bij het opstellen van het plan/OPP inschat dat de inzet van jeugdhulp (op korte of langere termijn) nodig is. De professionals worden gestimuleerd elkaar en elkaars werkkaders te kennen, samen te leren en informatie uit te wisselen. Gemeenten en samenwerkingsverbanden spannen zich in om zo min mogelijk bureaucratie voor ouders, jeugdigen en scholen/instellingen te creëren. Met name voor het vo en mbo betekent dit dat plannen van scholen zoveel mogelijk benut worden ten behoeve van een snelle start van interventies: er is sprake van warme overdracht en reeds bekende informatie wordt (in overleg met én met toestemming van ouders) zoveel mogelijk benut;
8. Gemeenten dragen er zorg voor dat de interne organisatieonderdelen voor wat betreft onderwijs, jeugdhulp, leerplicht en arbeidsmarkt optimaal samenwerken en afstemmen voor de doelgroep. De samenwerkingsverbanden bevorderen de samenwerking en onderlinge afstemming tussen het regulier onderwijs, sbo, (v)so, het samenwerkingsverband en het mbo;
9. Het invoeren van 'leerrecht' kan betekenen dat er een nieuwe doelgroep in beeld komt bij het onderwijs, namelijk een groep die nu nog vrijgesteld is van onderwijs en die met de invoering van het leerrecht toch een onderwijsaanbod moeten ontvangen (al dan niet in combinatie met jeugdhulp). Jeugdhulp en onderwijs beslissen in 2021 op basis van een data-analyse hoeveel jeugdigen behoefte hebben aan een arrangement dat hen voorbereid op deelname aan onderwijs (bijvoorbeeld vanuit een vrijstelling). Hiermee wordt helderheid verschaft aan onderwijs en jeugdhulppartners over de vormgeving van arrangementen in het kader van leerrecht. De landelijke ontwikkelingen rondom leerrecht worden gevolgd om goed zicht te houden op de gevolgen voor bekostiging;
10. Voor elk kind dat, eventueel stapsgewijs, de overstap of terugkeer van zorg naar het onderwijs kan maken, hanteren we een gezamenlijke procedure, waar jeugdhulp en onderwijs bij betrokken zijn. In het najaar van 2021 wordt een landelijk stappenplan residentieel onderwijs verwacht, deze verwerken we waar nodig in de werkwijze. De samenwerkingsverbanden maken/hanteren onderlinge afspraken over het woonplaatsbeginsel en de betrokkenheid van de

school van herkomst bij residentieel onderwijs. Een school die na residentiele jeugdhulp verantwoordelijk wordt voor het bieden van onderwijs wordt tijdig betrokken;

11. De ontwikkelingen inzake Jeugdzorg Plus zijn een aandachtspunt de komende jaren. De uitgangspunten en werkwijze zoals beschreven in deze notitie vereisen voor deze doelgroep naar verwachting in toenemende mate eisen aan de kennis, competenties en vaardigheden van professionals in en rondom school.

Slotbepalingen

- Samenwerkingsverbanden, gemeenten en mbo dragen er actief zorg voor dat het achterliggende veld, zoals scholen, jeugdhulp, lokale teams, leerplicht, JGZ, kennis kunnen hebben van het gestelde in deze notitie;
- De samenwerkingsverbanden dragen er zorg voor dat de bepalingen in deze notitie onderdeel uitmaken van de vigerende ondersteuningsplannen;
- Gemeenten dragen er zorg voor dat de bepalingen in deze notitie zijn opgenomen in het jeugdbeleid, in de relevante subsidiebeschikkingen en in de inkoop van de jeugdhulp.